

MINISTER
ROZWOJU REGIONALNEGO
Grażyna Gęsicka

KANCELARIA SENATU
BIURO PREZYDIALNE
wpłynęło dn. 13.07.2006
nr. 3886 podpis.....

Warszawa, dn. 13.07. 2006 r.

DPW-I-073-7-AM/06
L.dz.

13.07.06
S E K R E T A R I A T
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 14.07.06
nr. 5050 podpis.....

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem Pana Senatora Marka Ziółkowskiego, nadesłanym przy piśmie z dnia 7 czerwca 2006 r. (znak BPS/DSK-043-357/06), przedstawiam następujące stanowisko.

Pan Senator słusznie zauważył, iż jednym z zasadniczych utrudnień w wykorzystywaniu przez Polskę środków z funduszy strukturalnych okazał się nadmiernie złożony i zbyt szczegółowo regulowany system wdrażania programów współfinansowanych z funduszy. Analizując przyczyny takiego stanu rzeczy należy jednak mieć na uwadze szereg okoliczności i uwarunkowań, które złożyły się na wspomniany system oraz spowodowały dotychczasowe trudności w absorpcji funduszy strukturalnych. Po pierwsze – system wdrażania, opracowany i stworzony w 2003 i 2004 r., był pierwszym – i z tego względu całkowicie nowym - przedsięwzięciem tego typu w Polsce. Po drugie – jednym z jego założeń było zapewnienie maksymalnej stabilności, przejrzystości oraz szczelności, co znalazło swoje odzwierciedlenie m. in. w przepisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, nakazujących przyjmowanie dokumentów programowych, a także wzorów wniosków o dofinansowanie, umów i sprawozdań w formie rozporządzeń. Ideą takiego rozwiązania było ograniczenie dowolności w dysponowaniu środkami strukturalnymi, niemniej w praktyce - ze względu na złożoność procesu legislacyjnego oraz znaczącą ilość powstałych aktów wykonawczych (ponad 100) – rozwiązanie to przyczyniło się do spowolnienia wdrażania programów operacyjnych, zarówno na początkowym etapie (z uwagi na czas niezbędny do jednoczesnego opracowania wielu aktów prawnych), jak i na kolejnych, gdyż wydatnie ograniczyło możliwość bieżącego dostosowania systemu do pojawiających się nowych okoliczności - niejednokrotnie niemożliwych do przewidzenia na etapie programowania – i do potrzeb podmiotów ubiegających się o dofinansowanie.

Wobec niepokojąco niskiego poziomu absorpcji środków z funduszy strukturalnych (zgodnie ze stanem na koniec października 2005 r. poziom wydatków z kont programowych wyniósł 1,45 mld zł, czyli 4,35% całości środków przyznanych Polsce) jednym z pierwszych posunięć rządu Pana Premiera Kazimierza Marcinkiewicza było opracowanie i przyjęcie w dn. 6 grudnia 2005 r. „Programu naprawczego zwiększającego absorpcję funduszy strukturalnych w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006”. Dla realizacji podstawowego celu Programu, jakim jest zwiększenie poziomu absorpcji, przewidziano szereg działań usprawniających i ułatwiających aplikowanie o środki z funduszy strukturalnych, realizację projektów i ich rozliczanie. Pierwsze efekty tych działań są widoczne już po 7 miesiącach od przyjęcia Programu naprawczego – kwota środków wypłaconych na rzecz beneficjentów wzrosła w tym czasie niemal czterokrotnie, do poziomu blisko 14% alokacji na lata 2004-2006 (4,6 mld zł wg stanu na koniec maja 2006 r.), a kwota środków certyfikowanych przez stronę polską do Komisji Europejskiej – blisko ośmiokrotnie.

Odnosząc się do szczegółowych pytań postawionych w oświadczeniu Pana Senatora Marka Ziółkowskiego, pragnę przedstawić następujące wyjaśnienia.

W odpowiedzi na pytanie pierwsze, pragnę zaznaczyć, iż instytucje zaangażowane w proces realizacji funduszy strukturalnych dysponują zarówno kadrami udzielającą informacji i doradztwa beneficjentom (są to pracownicy komórek zajmujących się promocją i informacją, a także przyjmujący wnioski), jak również środkami na prowadzenie szkoleń dla pracowników i stałe podnoszenie ich kwalifikacji. Bardziej istotnym problemem jest natomiast rotacja personelu spowodowana niższymi niż w sektorze prywatnym zarobkami oraz znacznym obciążeniem pracą. Problem kadrowy w obecnym okresie programowania – zidentyfikowany w odniesieniu do różnych obszarów wdrażania programów (także selekcji projektów, rozliczeń, kontroli) – stał się podstawą do wnikliwego przeanalizowania tego zagadnienia pod kątem nie tylko obecnych programów, ale także przyszłej perspektywy finansowej. Odpowiedzią na problemy z zakresu zdolności administracyjnej ma być przygotowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego „Plan działań na rzecz wzmocnienia potencjału administracyjnego jednostek zaangażowanych w realizację polityki spójności w Polsce w latach 2007 – 2013”.

Odnosnie pytania drugiego i trzeciego, dotyczących nadmiernej biurokracji i formalności związanych z aplikowaniem o środki unijne, uprzejmie informuję, że obok działań o charakterze systemowym przewidzianych w Programie naprawczym (takich jak nowelizacje kluczowych dla procesu absorpcji ustaw - o Narodowym Planie Rozwoju oraz Prawo zamówień publicznych), jednym z działań o charakterze doraźnym było powołanie przy programach specjalnych grup roboczych, mających za zadanie analizę systemów wdrażania i napotkanych barier oraz wypracowanie niezbędnych uproszczeń. Ze względu na stosunkowo niską ilość środków, jakie pozostały jeszcze do

rozdysponowania w okresie programowania 2004-2006, gros wysiłków administracji koncentruje się na usprawnieniu procesu rozliczania już wybranych projektów. Niemniej jednak realizowane są także działania dotyczące wyeliminowania najważniejszych problemów pojawiających się na etapie wnioskowania o wsparcie. Wskazany przez Pana Senatora problem dotyczący zbyt dużej ilości załączników do wniosku o dofinansowanie został już rozwiązany w programach operacyjnych SPO *Rozwój zasobów ludzkich*, SPO *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw*, SPO *Restrukturyzacja*, gdzie liczbę załączników ograniczono, przenosząc m.in. wymóg składania części z nich na etap podpisywania umowy. Kolejne zmiany w powyższym zakresie zostaną wprowadzone po zakończeniu procesu nowelizacji *ustawy o Narodowym Planie Rozwoju*. Rozpatrywany obecnie przez Sejm projekt nowelizacji znosi m.in. przepisy nakazujące określanie wzorów wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w formie rozporządzenia, wprowadzając w to miejsce regulowanie w/w wzorów w formie wytycznych instytucji zarządzającej. Dzięki temu dokument ten będzie bardziej elastyczny, możliwe będzie dostosowanie wniosku do specyfiki projektów składanych w ramach danego działania i także szybsze eliminowanie ewentualnych błędów. Ponadto pragnę podkreślić, iż bardziej istotne zmiany zostaną przeprowadzone w systemie realizacji funduszy strukturalnych w latach 2007-13, gdzie rozważa się możliwość wnioskowania o wsparcie w oparciu o opis projektu zawarty we wniosku standardowym oraz o oświadczenie, że wnioskodawca spełnia warunki formalne, co pozwoli na wyeliminowanie konieczności przedstawiania załączników na etapie aplikowania.

W odniesieniu do pytania czwartego pragnę poinformować, iż w przypadku części beneficjentów koszty i czasochłonność przygotowania wniosku o dofinansowanie mogły istotnie stanowić barierę w pozyskiwaniu środków. Niemniej jednak, w przypadku pewnych typów projektów (np. dużych projektów inwestycyjnych) poniesienie nakładów na przygotowanie wniosku o wysokiej jakości merytorycznej jest nieuniknione, a koszt ten jest z reguły wydatkiem kwalifikowalnym. Problemem staje się natomiast poniesiony koszt przygotowania wniosku w przypadku, gdy projekt nie zostanie zatwierdzony do realizacji. Należy w tym miejscu także zauważyć, że wysokie koszty przygotowania wniosków są niejednokrotnie wynikiem skorzystania przez beneficjentów z płatnego doradztwa firm specjalizujących się w opracowywaniu aplikacji, które jednakże nie gwarantuje uzyskania dotacji. Z uwagi na potencjalną skalę problemu związanego z kosztami przygotowania wniosku, planuje się jego częściowe wyeliminowanie w kolejnym okresie programowania poprzez wspomnianą możliwość aplikowania o wsparcie na podstawie opisu projektu zawartego we wniosku standardowym, bez konieczności dołączania licznych załączników. Dzięki takiemu rozwiązaniu beneficjenci nie będą narażeni na ponoszenie zbędnych kosztów w przypadku niezakwalifikowania ich projektów do wsparcia z funduszy strukturalnych.

Odpowiadając na pytanie piąte, pragnę zauważyć, że Ministerstwo Rozwoju Regionalnego dopuszcza możliwość zastosowania w kolejnej perspektywie finansowej rozwiązania, które Pan

Senator przywołuje w swoim oświadczeniu, tj. rozłożenia procedury składania wniosków na etapy. Przykładem takim są opracowywane obecnie programy regionalne – w niektórych województwach w przyszłym okresie programowania planuje się trzyetapową procedurę oceny i wyboru wniosków. Pierwszy etap - tzw. preselekcja, będzie polegał na sprawdzeniu zgodności z dokumentami strategicznymi oraz zapisami Regionalnych Programów Operacyjnych. Drugi etap to formalna i merytoryczna ocena projektu. Etap trzeci będzie polegał na wyborze projektów i podpisywaniu umów.

W nawiązaniu do pytania szóstego, dotyczącego klasyfikowania wniosków ze względu na dochód gminy na jednego mieszkańca, uprzejmie informuję, iż już obecnie w ramach ZPORR nie ma obowiązku stosowania takiego kryterium. Szczegółowy katalog kryteriów oceny projektów znajduje się w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy (Dz.U.04.200.2051) w sprawie przyjęcia uzupełnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (z późn. zm.). Jednakże, zarząd województwa może zastosować dodatkowe kryterium przy zatwierdzaniu wniosków. W przypadku kilku województw, w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, postanowiono przyznać więcej środków na obszary najuboższe, stąd ustalono kryterium dochodu na jednego mieszkańca. Stosowanie tego kryterium lub odejście od niego zależy zatem od woli zarządu województwa.

Pozostaję w przekonaniu, że powyższe wyjaśnienia odpowiadają na postawione przez Pana Senatora pytania. Jednocześnie pragnę zapewnić, iż sygnalizowane przez Pana Senatora problemy są przedmiotem nieustającej uwagi zarówno Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, jak i całego rządu, w wyniku czego podejmowane są działania o charakterze doraźnym i systemowym, prowadzące do uelastycznienia systemu i dalszej poprawy absorpcji funduszy strukturalnych. Działania te oraz doświadczenia zebrane podczas realizacji programów i projektów w ramach obecnej perspektywy finansowej 2004-2006 przyczynią się z pewnością do stworzenia efektywnego i przyjaznego beneficjentom systemu wdrażania funduszy strukturalnych w latach 2007-2013.

Z pozdrowieniami

